Kilenczedik évfolyam. 51-ik szám. Kolozsvártt, 1879. vasárnap márczius 2.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch gasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberge A. V. hirdetések felvételi irod Budapesten Szervitatér 5. sz.

Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Kolozsvár, 1879. márcz. 1.

(?) Nagy-Szebenben történt nem régen, hogy egy tánczmulatságon két katonatiszt oly közel jutott egymáshoz, hogy egyik a másiknak a tyukszemére lépett, de a nélkül, hogy az illetőtől bocsánatot kért volna. A sértett fél követelte az engedelemkérést, a másik vonakodott; és igy a katona-becsület sérelmét, természetesen, csak vér moshatta le s a két vitéz derekasan össze is szabdalta egymást. Igy beszélték annak idején a lapok.

Román Miron érsek és metropolita ő Nmlga — mint jó keresztyén főpaphoz és a Krisztus alázatos szolgájához illik — nem ily konok s ha másnak a tyukszemére talált lépni, maga jószántából siet az engedelem-kéréssel.

Igy olvassuk, legalább, e lapok tegnapi számában, ama körlevélben, a melyben Ő Felségénél való kihallgattatásuk történetét, a Felség válaszát és az abból vont magaokulását, bölcs tanácsok kiséretében, a román papságnak elbeszéli. S ugyanily előzékenységet és keresztyéni alázatosságot olvasunk Popasu János, karánsebesi g. kel. püspök ama beszédéből is, melylyel a neki — a bécsi út érdemeiért — vitt fáklyászene alkalmával nyert felköszöntésre válaszolt, kimondván, hogy a magyar kormány ismeretes törvényjavaslatának „nem az volt czélja, hogy a román nyelvet háttérbe szoritsa, vagy épen elnyomja, hanem, hogy a román nemzetet, *a közmivelődés terén való haladás egyik factora, a magyar nyelv megtanulása, által is előbbre vigye,*“ — mert a midőn a tanulékony román nép „könnyen sajátitotta el a német és latin nyelvet, anélkül, hogy anyanyelvét elhanyagolta, vagy föladta volna, könnyen meg fogja tanulni a magyar nyelvet is, *ujból szerezve egy eszközt tudományos müveltsége gazdagitásához,* anélkül, hogy legdrágább kincsét: anyanyelvét veszélyeztetnie kellene.“ Ugyanily biztatásokkal vigasztalja Román Miron ő excj. a maga papjait s utasitja őket, hogy hiveiket ez értelemben világositsák föl. Őrizzék és táplálják „hévvel a valódi hazafiságot, mely megkivánja, hogy a hazának bármi nyelvü és vallásu fiai *szorosan egyesüljenek mindnyájan egy egységes államban,* a szabadság, testvériség, egyenlőség magasztos elvei alapján.“ — — „*Országunknak Ő Felsége által szentesitett törvényeit tiszteljük sérthetetlenségükben. Az állam hatóságainak adjuk meg a tiszteletet és az engedelmességet, mely őket egy alkotmányos kormány helyes fogalmai szerint megilleti.*“

Nem tudjuk, hogy ama sértett katonatiszt minő engedelemkéréssel elégedett volna meg; de, hogy a román főpapok által hangoztatott ez igék és tanok olyanok, a melyeknél különbeket a legalkotmányosabb és ultranationalisabb magyar sem kivánhatott volna, kétségbevonhatatlan. Hivatkozunk e tekintetben s e helyen ismételve nyilvánitott nézeteinkre, argumentationkra s a magyar sajtó e kérdésben tett nyilatkozataira: mintha csak azoknak másolatait olvasnók az idézett főpapi mondatokban.

Szent a békesség, tehát, mondhatnók, mint, bizonynyal, mondta volna a szebeni katonatiszt is, ha kielégitő bocsánatkérést nyer vala tiszttársától; csakhogy itt valamivel többről van szó, mint egy egyszerü tyúkszemreháságról. Ki inditotta ezt az agitatiót? A főpapok, vagy a nép? S ha a főpapok — szabad-e ily magas és kitüntetett állásu férfiaknak, kik a csalatkozhatatlan pápánál csak egy lépcsővel állanak alacsonyabban, igy csalatkozniok? Ha pedig a nép — szabad-e a szent pásztoroknak magukat a nyáj által vezettetniök, hogy aztán fele-úton lássák s láttassák be magok is, velök is, hogy zsákutczába engedték magukat tolatni? Nagy megelégedéssel és elégtétellel vesszük tudomásul az alkotmány-tanból adott vallástételt és oktatást — de még is csak szerettük volna, ha ő Nagyméltóságaik és Főtisztelendőségeik valami jobb czélra forditották volna azt az úti költséget, melybe Bécsbe való zarándokolásuk került s mindenekfelett szerettük volna, ha megkiméltek volna magokat és tekintélyüket attól a leczkétől, melyet a Legmagasabb helyen kell vala hallaniok s mely ugyancsak hathatós és értelmes lehetett, midőn egyetlen colloquium is ily rendkivüli eredményeket tud fölmutatni.

Részünkről a legnagyobb készséggel állitjuk ki a prestanter, prestantissime bizonyitványt e colloquium eredményéről s azt hisszük, az okulás nem fog az irásbeli dolgozatra és szóbeli szigorlatra szoritkozni, hanem a vizsgálatot állott tanitványok egész életükre mégemlékeznek a nagy Mastorról, a ki e nevezetes okulásban részesité őket.

Legyenek meggyőződve ők is, hiveik is, hogy a magyarnak legkésőbbre juthat eszébe a más nyelvének, nemzetiségének s vallásos meggyőződésének elnyomása, avagy megsemmisitése. A magyar sokkal keservesebb tapasztalatokon ment e tekintetben keresztül, hogy sem már kiveszhetett volna meggyőződéséből mind ama szégyenletes jogtalanság, melyet azok részéről kelle ismételve szenvednie, a kik nyelve, nemzeti institutiói s hite ellen emelték szentségtörő kezeiket. A mit maga oly hosszan szenvedett, most nem fogja másokkal szenvedtetni s ha van erő és buzgóság az idegen ajku népekben: bizton müvelhetik nyelvüket, dicsérhetik azon istenüket; tudományos, irodalmi, szépmüvészeti egyesületeik és templomaik oly sérthetetlen csarnok leend a magyar előtt mindig, a melybe — oltár-rombolóként — erőszakkal betolakodni nem fog soha!

Külföld.

A bolgár fejedelem-választást illetőleg az orosz főbiztos nagyon erőlködik, hogy a pánbolgár pártot álláspontjának feladására birja. Egy a párt hiveihez intézett körjegyzékben a többi közt ez áll:

„A jól megértett hazafiság kivánja, hogy a bolgár nemzet képviselői a berlini szerződést számba vegyék. Mindenekelőtt arról van szó, hogy a nép törvényes törekvései számára szilárd pont teremtessék minden más érdek mellőzésével, főleg arra kell törekedni, hogy a fejedelemségnek erős szervezet adassék. Ha Bulgária egyszer erős és élelmiszerekkel bőven lesz ellátva, útni fog az az óra, melyben a Bulgáriától elválasztott részek a hazához csatoltassanak. Elhamarkodás azonban már csirájában veszélyeztethetné a dolgot és az általános óhaj valósitását, mindenkorra meghiusithatná. — Azonkivül a bolgárok, miután szervezkedtek és mi országukat elhagytuk, sokkal nagyobb cselekvési szabadságot érnének el, mint a milyen a mostani lehet, midőn Európa a legtovább terjedő felelősséget rója reá. Mindkét testvér nép közös érdekében tehát bölcs tartozkodás szükséges, melynek a követek kell, hogy magukat alávonják.

A bolgár nemzetgyülés megnyitása.

Azon beszéd, melylyel Dondukoff-Korsakoff herczeg febr. 22-én a tirnovai nemzetgyülést megnyitotta, egész szövegében igy hangzik:

A bolgár fejedelemség tisztelt képviselői! Uralkodóm, az oroszok czárja akaratából és rendeletéből szerencsét kivánok nektek felszabaditott országotok első nemzetgyülésének megnyitásához. E gyülés van hivatva erős alapot teremteni az uj fejedelemség államintézményei számára. Császári orosz főbiztosi minőségemben jóváhagyás végett szerves alkotmánytervezetet terjesztek elétek, mely általános vonásokban megállapitja a bolgár fejedelem s a bolgár nép jogait.

E tervezett elétnyujtom nektek egyszersmind a házszabályokat, melyeket az inditványba hozott alkotmány tárgyalásakor figyelembe fogtok venni. A ti feladatotok lesz, hogy a legkimeritőbben megbeszéljétek az alkotmányt mindazzal együtt, a mi hozzátartozik, hogy a párttekintetektől ne hagyjátok magatokat elragadtatni s tekintettel legyetek országotok társadalmi és erkölcsi helyzetének javitására.

A programm, mely most elétek terjesztetik, csak csontváza egy alkotmánynak s arra van hivatva, hogy nektek a munkát megkönnyitse. Ne korlátolja az a ti meggyőződéseteket, ha valami módositást szükségesnek találnátok. A házszabályok szintén elétek fognak terjesztetni.

Most alkalmat veszek, hogy arra emlékeztesselek benneteket, hogy a fennálló orosz közigazgatás kedvezőtlen körülmények közt működött, mely utóbbiak, reménylem, igazolni fogják előttetek praeveniáló parancsaimat és intézkedéseimet. Hisz csak oda iparkodtam, hogy a rendetlenséget renddel pótoljam s igy a lakosságot magasabb politikai életre előkészitsem. Ezennel kinevezem Luksanow urat, helyettesemet elnökül munkálkodástoknál. Ő a kellő felvilágositást adandja nektek ama tárgyaknál, melyekről tanácskozni fogtok, valamint az alkotmány egyes határozatairól is.

De az utolsó és döntő szó egyedül titeket illet meg. Segitsen benneteket az Isten szent kötelességtek teljesitésében országotok javára, mely oly drága lett az oroszoknak is ama vér folytán, melylyel azt megvásárolták, azon áldozatok folytán, melyeket Oroszország értetek hozott és czárunknak, nemzetetek megszabaditójának nemes érzelmei folytán, melyeket irányotokban táplál. Az első bolgár nemzetgyülést megnyitottnak nyilvánitom. Mindenek előtt felhivlak benneteket, jöjjetek Tirnova régi székesegyházába, imádkozzatok fontos munkátok sikeres befejeztéért, valamint fejezzétek ki hálátokat a királyok királyának, hogy méltónak talált bennünket oly sokáig rabigába vert országotok ujra feltámasztásának nagy világtörténelmi müvére.

A delegatiókból.

A magyar delegátió csütörtökön d. u. 5 órakor tartotta első ülését.

Szlávy József elnök jelenti, hogy a szünet alatt két hézag támadt a delegatusok soraiban. Az egyik Széchényi Imre gr. lemondása által, kit Ő felsége berlini nagykövetté nevezett ki; a másik Zsedényi Ede halála által. A képviselőház, a protestans egyház és a sajtó meleg részvéttel emlékezett meg [illegible] elhunytáról. Inditványozza, hogy a delegatió e veszteség fölötti fájdalmának jegyzőkönyvileg adjon kifejezést. (Általános helyeslés.)

Ezután jelenti, hogy Széchényi Imre gr. helyébe Károlyi Sándor gr., Zsedényi Ede helyébe Végh Aurél póttag hivatott be.

Egyik jegyzői hely Zichy F. Viktor gróf lemondása folytán megüresedvén, annak betöltése a legközelebbi ülésben választás utján fog eszközöltetni.

Andrássy Gyula gróf közös külügyminiszter három előterjesztést nyujt be a közös kormány nevében.

Az előterjesztések az egyesült albizottságokhoz utasittatnak; a rendkivüli diplomatiai kiadásokról szóló előterjesztés pedig a külügyi albizottsághoz utasittatik.

A delegatió ezután elhatározza, hogy az előterjesztések tárgyalását a szombaton délután 5 órakor tartandó albizottsági ülésben fogja megkezdeni.

Ezzel az ülés 5½ órakor véget ért.

—

Az oszrák delegátio csütörtökön délelőtt 11 órakor kezdte meg mostani üléseit. Tagok alig jelentek meg. A közös kormány teljes számban jelenvolt.

Gr. Coronini Zsedényi Ede emlékének szentelt néhány meleg szót s inditványára a delegatiók tagjai fölállás által jelezték a veszteség fölötti fájdalmukat.

A mult ülés jegyzőkönyve hitelesittetvén:

Elnök bejelenti a delegationalis mandátumokról történt lemondásokat és azok mikénti uj betöltését.

Andrássy Gyula gr. erre benyujtja a közös kormány előterjesztéseit:

1. az 1878, évi megszállási költségekre kért indemnityről.

2. az 1879. évi megszállási szükségletről és

3. a közös kormány pótbiteleiről.

A pénzügyi bizottsághoz utasittattak, mely már csütörtökön délután ülést tartott.

A delegátió ezután napirendre tért. A pénzügyi bizottságba (a lemondott delegátusok helyébe) Engerth, Gross, Scharschmidt és Stöhr választattak.

Ezzel az ülés véget ért. A legközelebbi ülés ideje szokott módon fog közzététetni.

A képviselőház ülése.

— Február 27. —

A napirend, az 1879. évi államköltségvetés általános tárgyalásának folytatása.

Ugron Gábor: jó politikának jó a költségvetése, rosz politikának rosz a költségvetése, semmi politikának legrosszabb a költségvetése; — a mi állami költségvetésünk ez utóbbi, mert pénzügyi politikánk semmi, vagy inkább minden, csak nem jó. Pénzügyeinket csak adóemeléssel, takarékossággal lehet orvosolni; az adót emelni azonban — a pénzügyminiszter szavai szerint is — nem lehet; a takarékosságot pedig a kormány nem ismeri.

Kármán azt mondta, hogy a bajok orvoslására kössön a parlament egy nagy nemzeti allianceot, ugyanezt fejezte ki Jókai, csak hogy kissé költőibben, — a módokat, az irányt, a feltételeket azonban, melyek szerint ez kivihető volna, bölcsen elhallgatták.

Szóló a pénzügyi helyzet sanyaruságának főokát nem annyira a körülményekben, mint inkább a mostani rendszerben, vagy inkább rendszertelenségben látja, mely sötétségben botorkál. Vagy van a kormánynak programmja, vagy nincs. Ha van, miért nem lép vele föl; ha pedig nincs, akkor nem méltó, hogy a bársonyszékeken üljön. Sokszor gon-

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

A KÉT NŐVÉR.

Elbeszélés.

Irta:

ACHARD AMÉDÉE.

VI.

(Folytatás.)

A hűvös patak-viz érintése, melybe arczát és kezeit bele mártotta, kissé magához téritették kábultságából; volt már ereje gondolkodni s lelkére visszapillantani. Ábrándjai egy éjhosszat tartottak, boldog, egyetlen este volt. Azt, kit ő szeretett, nővére is szerette, valjon csupán nővére volt-é neki Mari? Nem még inkább fogadott leánya, kinek szive mélyében felfogadta, hogy neki szenteli életét, feláldoz érette mindent? Azzal kellene-e kezdeni, hogy legelső csapással átdöfje a szegény leány szivét?

Mártha szemeiből a könnyek ujból s még bővebben kezdtek ömleni. Senki sem mutatkozott e kis patak mentében, melynek partjára Mártha már ledült volt, fejét egy letört fenyő törzsére támasztá. Oh miért is nem vitte magával e susogó viz, mely hirteleni áramlattal ruhája szélét megnedvesitette? Ily módon megmenekült volna a fáradtságtól azon tanakodni, mily utot kövessen most; roppant lankadtság vett erőt rajta.

Karja hanyagul csüngött alá a földre, s időnként kis kavicsokat dobott a viz tükrébe, figyelembe sem vette mit tesz. Aztán hirtelen abban hagyva a dobást, visszahuzta a kezét. Csak tegnap volt! sohajtott fel.

Mártha nem birta tovább folytatni, s fejét térdeire hajtotta. E perczben egy kis fiu lépett ki a száraz galyakkal tele erdőből. Két rét görnyedve vitt hátán egy köteg száraz ágat. A kavicsos uton haladó léptek zaja eljutott Neulise kisasszony füleihez. Felemelte fejét s arra nézett. A fiu éppen megállt volt, s inge ujját végig huzta izadtságtól csepegő homlokán. A nap egyenesen mezetlen s elbarnult mellére sütött alá. A fiu két izben próbálta felemelni terhét, de a köteg nagysága nem engedte czélhoz jutni. Megrázta bodros fejét, a kötegbe dugta jobb kezében tartott botját s ujabb erőteljes kisérletet tett.

Meg kell lenni! szólt tiszta erős hangon, melynek rezgése betölté a léget, és Mártha látta, mint halad előre az ösvényen lassu, de határozott léptekkel.

E látvány villanyütésként hatott reá, s felrázta őt kábultságából. Ösztönszerü mozdulattal ő is végig simitá kezével homlokát, s felállt. Neki mint nőnek kevesebb bátorságot kell-e mutatnia mint ama gyermeknek? Isten nem méri-e ki mindenkire elviselendő terhét? e kis favágónak, ki kitéve a tél fagyának, a nyár égető hevének, vonszolja életét, e nehéz fakötöget alakjában, melyet csak nagy megerőltetéssel bir el, s az erős lelkü nőt pedig a szerencsétlenség próbálja meg, melyen, ha bátran szemébe néz, szive győzelmet vehet. Lelkesültsége által megerősitve, Mártha a kis fiu után szaladt s minden nála levő apró pénzét markába üritve, igy szólt:

— Vedd ezt, te nekem jó példát mutattál, isten segitsen meg mindig a jóban!

A sebes mozgás s a szabad légen való séta, visszaadta arczának jó szinét, midőn ismét megjelent Mari előtt, vidám és nyugodtnak látszott. Nővére még zavart és halvány volt, s nem mert arczába tekinteni. Mártha melléje ült.

— Nővérecském, szólt gyengén izgatott hangon, beszédünk van együtt.

Mari nem felelt. Látszott, hogy nyakkendője alatt szive hevesen dobogott.

— Savines ur, kezdé ismét Mártha s ugy tetszett meg kell halnia a mint e nevet kiejti, Savines ur gyanitja-e mit érzesz iránta?

— Oh! nem, felelt Mari . . . Ha tudná, akkor hogyan birnám kiállani tekintetét.

— Ne remegj ugy . . . Nem vagyok e-nővéred, legjobb barátnőd? folytatá Mártha, ki egyik karjával átölelve Marit, közelebb vonta őt magához . . .

Egy szó, egy beszéd közben elejtett megjegyzés, szóval valami jel gyanittatják-e veled, hogy Savines ur hasonló érzelmeket táplál iránted?

Mari fejét rázta. Percznyi örömérzet remegtette meg Mártha szivét. Nem tudta ugyan, hogy mit tart fenn számára az idő, de Olivér legalább nem csalta meg őt. Kit az ifju szive választott, az ő volt, s rögtön aztán szemrehányást téve magának a szivében rejlő önzés ez első fellobbanásáért, gyöngéden megérinté ajkaival nővére homlokát.

— Azonban, folytatá Mártha, az embernek mindenre el kell előre készülve lenni, előre megfontolni, ha barátunk teljességgel nem gondolna reád . . . ha véletlenül más lenne nejévé . . .

Mártha nem végezhette be szavait, Mari megragadta karját s halványan kétségbeesett arczczal s izgalomtól görcsösen remegő ajkakkal kiáltott fel:

— Mit tudsz? mit hallottál? félsz valamitől? mi fenyegeti szerelmemet? . . . Beszélj!

— Csendesedjél . . . mit sem tudok . . .

— Ah! mennyire felzavartál! . . . Itt e pusztaságban! kit szerethetett volna meg? . . . Oh istenem! most jut eszembe! talán téged?

Mártha bátran állotta ki nővére tekintetét, a nélkül, hogy elhalványodnék.

— Minő bohó gondolat! felelt, nem vagyok-e én a fiatalabb? . . . Oly férfi, mint Savines ur, majorosnét venne-é el feleségül? . . . Nézd csak milyen barnák a kezeim.

Mari megölelte Mártht.

— De még is, nem mondta ugyé-, hogy elköltözik e vidékről?

— Nem, de Savines ur fiatal, eszébe juthat megnősülni . . . Bocsáss meg, hogy igy zaklatlak . . . Ha másnak kérné meg kezét, mit tennél akkor?

— E lépés befejezését soha sem látnám meg; zárdába vonulnék s fátyolt öltenék azonnal.

(Folytatása köv.)

Erdély földalakulási történetének vázlata.

A kolozsvári orvos-természettud. társulatnak és az erdélyi muz. egylet természettud. szakosztályának előadta

Dr. Koch Antal egyet. tanár.

(Folytatás.)

Az első forró tengert természetesen élő lény nem népesithette be még; a mi azon homályos őskornak egyhanguságát megszakithatá, az csupán a föld kérgében történt erőszakos helyzetváltozás volt. A föld kérgének ezen helyzetváltozásának oka a kéreg oldali összeszoritásában s nem — mint ezelőtt hitték a geológok — a föld izzó belsejének fölfelé nyomulásában — mert az csak okozat — keresendő. A földkéreg oldali nyomatása pedig a föld még hevenfolyó magvának további lehüléséből okvetlenül következik. A földnek meg nem merevedett izzó magva folytonosan meleget közöl a szilárd kéreggel, melynek felületéről aztán a végtelen űrbe kisugárzik az. Ez által végtelen hosszu idő lefolyása alatt annyira lehül az izzó mag felülete, hogy uj szilárd kéreg képződik felette és a régi kéreg alatt. A kihüléssel azonban össze is huzódván a föld magva, közötte és a szilárd kéreg közt hézagnak kell származnia, mely miatt bármi csekély legyen is az, elesik a kellő alap, a szilárd földkéreg összes rétegeinek óriási tömege lebegő állapotba jön s a lefelé ható iszonyu nyomás érintői, vagyis oldali nyomássá alakul át, mely minél közelebb a felülethez, annál erősebben hat a rétegekre s azokat összehajtogatni, összegyürni, s ha nem hajlanak, összezuzni és felfelé nyomni iparkodik. Ezen oldali nyomásnak kellett most és minden későbbi korszakokban működnie s ez volt mindenkor a hegyemelő és hegyalkotó tényező. A tömeges kőzetek pedig, melyek minden hegyemelkedés és süllyedés alkalmával hevenfolyó állapotban a felületre törnek, szintén csak a reájok nehező rétegtömegek általános nyomásának engednek, midőn a megszakadt és összezuzott földrétegek repedésein keresztül utat keresnek föl a felületre.

Ezen hatalmas tényező behatása alatt tehát a kihülő föld legősibb korszakában is kisebb nagyobb darabokra szakadozott a föld kérge, melyek részben süllyedtek, részben emelkedtek s ujra meg ujra egyenetlenségeket képeztek s ezek elszórt szirtes szigetek gyanánt emelkedhettek ki a viz felszinéből. Egyuttal az igy támadt repedéseken a föld hevenfolyó belső tömege nagy erővel nyomult a felületre s az első tömeges hegységeket alkotá.

Ezen nagyszerü működés is elég nyomokat hagyott hátra Erdély földjén, bizonnyára már akkor vette kezdetét a kristályos kőzetek nagy gyűrűjének, mely Erdélyt körülövedzi, meg-megszakadása, s ugyanekkor juthattak a felületre a gyalui havasok granittömegei, a ditrói Piricske hegységnek páratlanul szép kőzetváltozatokban dus sye-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

dolkodott szóló, hogy mi az oka annak, hogy a kormány oly titokban tartja programmját; nem tudta megfejteni, Jékai végre megfejté neki. Ha a kormány ugyanis programmját kifejtené, ha a külföld megtudná, hogy mennyi pénzügyi genie rejlik nálunk, rögtön exportálná őket pénzügyminiszereknek.

Azután szorosan a budget vitatására tér át, s ennek több tételét szigoruan elitéli és keresi, hogy ki a hibás a pénzügyi helyzet nyomasztó volta miatt. Szóló szerint az egész parlament; a kormánypárt azért, mert a kormány minden intézkedését hiven megszavazta, az ellenzék pedig azért, mert talán nem minden erejével törekedett a kormány megbuktatására. Egyik kormánypárti szónok szerint a vármegye a bűnbak a pénzügyi calamitásért, másik szerint a nyomasztó közigazgatási viszonyok, harmadik szerint egész Európa, Jókai szerint pedig Német- és Oroszország, — de egyik sem mondja, hogy a kormány hibás. (Helyeslés balról.)

Azután az absolutismust védelmébe veszi a mostani korszak ellenében; akkor a hatalom nyiltan erőszakoskodott, most alattomban; akkor szabadok valánk — szóló szerint — önállóságunkban, hitünkben, (ellenmondások jobbról), most nem; akkor a költő vállán hordozta a keresztet, most mellén viseli, (igaz! ugy van! helyeslés és szórványos taps balról,) akkor a kormány csak bizonyos mértékben szoritá meg a nemzet jogait, most naponkint közelebb viszi a szolgaság felé.

Rosz néven veszi Jókaitól, a nemzet koszorus költőjétől, hogy azt mondá, miszerint csak kétségbeesés hajtja a népet az ellenzék karjaiba, s hogy a szélsőbal az egyesült ellenzékkel tart. Szóló szerint a két ellenzék nem azért tart össze, hogy valami tacticát kövessen, hanem hogy az ország jogait fennen hagoztassa s előb-utóbb érvényre emelje. (Élék helyeslés balról.)

Azután beszél Cavourról, a kormány-principiumról, olasz radikálisokról, a magyar nemzet türelmének fogytáról, a szélsőbal egykor kormányra jutásáról, buzáról, csiráról, meg hogy hány pénzügy- és elnökminiszter volt már nálunk. Beszél még Franciaországról, gróf Andrássyról, kiegyezésről, ultramontanismusról, Sulla és Antiochusról, — végre beszél Magyarországról, ezen uj Sámsonról, mely ugyan alszik, de haja nincs lenyirva.

Legvégre pedig nem fogadja el a költségvetést, még részletes tárgyalás alapjául sem.

Beruda József (horvátul beszél) valószinüleg a budget mellett.

Ráth Károly ugy látja, hogy a kormány tagjai közül senki sem lépett elő olyan javaslatokkal, melyek a helyzet megváltoztatását czélozzák, kivéve Korizmics Lászlót, ki javaslatokkal lépett elő a czukorgyár emelésére vonatkozólag, csak hogy ezt petitió alakjában adta be.

Felhivom a ház figyelmét a pénzügyminiszter azon szavaira, hogy a vasutakat csoportositani kell, s hogy a tarifatételeket meg kell változtatni, s hogy a vasutakat eddig nem lehetett csoportositani.

Szóló azt állitja, hogy a vasutak csoportositását 4 évig tanulmányozta a kormány eredmény nélkül, most is attól fél, hogy a kormány ismét a tanulmányozás elnyött köpenyege alá buvik, s hogy a kormány vagy nem birja, vagy nem akarja a vasutak csoportositását keresztül vinni. Szóló meg van győződve, hogy egy kormány az országot nemcsak agyonkormányozni, hanem agyontanulmányoztatni is képes.

Hegedüs Sándor zárbeszéde.

(A képviselőház febr. 27-ki ülésében.)

Hegedüs Sándor, a pénzügyi bizottság előadója: T. ház! (Felkiáltások: Eláll! Eláll!) Igen röviden fogok néhány megjegyzést tenni azokra. (Felkiáltások; Eláll! Halljuk!) Már méltóztassanak megengedni, de én 11 napja ülök itt (Derültség) és hallgatom azon ellenvetéseket, melyekkel a pénzügyi bizottság előirányzata megtámadtatik, sokkal inkább ismerem a háznak hangulatát, hogy sem régi dolgokra, vagy a már megczáfoltakra visszatérjek, de a pénzügyi bizottság előterjesztésére és annak magatartására nézve oly ellenvetések merültek fel, a melyekre reflectálni kötelességem. (Halljuk!)

Az első ellenvetés, melyet felhoztak, különösen az előirányzatra vonatkozik, a mennyiben annak realitása lőn megtámadva. (Halljuk!) E tekintetben igen könnyü helyzetben vagyok, mert az ellenzéknek, ugyszólván, minden tagja visszaemlékeztet egy ős indus regére, mely szerint az egész világ egy teknős békán fekszik. Mindazon t. képviselő urak, kik a költségvetést magát megtámadták, Lukács Béla képviselő urra appelláltak. De hogy ha az indusok azt hiszik, hogy ha azon teknős-béka megmozdul, akkor a világ összedűl, engedje meg nekem a t. ház, hogy én is hozzáférjek Lukács Béla képviselő ur számaihoz és megczáfoljam azon állitásokat, melyek ezen számokra alapittattak. (Halljuk!)

Lukács Béla képviselő ur elismerésreméltó szakértelemmel szólt hozzá, és birálta a költségvetést, ugy, a mint azt birálni kell, mert nem bocsátkozott a tárgyhoz nem tartozó mindenféle kérdések vitatásába, hozzá szólott kellő tárgyismerettel és elismerésreméltó buzgalommal. De egyszersmind engedjen meg a képviselő ur, ő fogja leginkább belátni, hogy ő a költségvetést némi elfogultsággal, némi részrehajlással birálta. Ő a költségvetés irrealitását először a kiadásokkal, azután a bevételekkel próbálta bebizonyitani. Legelőször a kiadásokra nézve azt mondta, hogy az 1877. évi kiadások 800 ezer frttal nagyobbak voltak, mint az 1879. évi előirányzat, már pedig csak az államadósság 12 millióval nagyobb most. Ez kérem olyan frappans összeállitás, mely az első pillanatra letéteti a fegyvert és elfogadtatja az állitást, mint ezt a t. ellenzék tevé. A t. képviselő ur ismeri a zárszámadásokat, e körülménynek tudom be, hogy itt az összeállitásban ugy állitotta össze a dolgot, a mint azt összeállitani szakértők előtt feltétlen szigorusággal nem lehet. Mit csinált?

Nemcsak az előirányzat szerinti kiadásokat és annak minden tételeit, igy tehát a befektetéseket, beruházásokat és átmeneti kiadásokat, a melyeket az egyes évek közt a budget realitása szempontjából összehasonlitani nem lehet, mert azok esetleges körülményektől függő és nagy mérvben változó tételek, mondom, nemcsak ezeket a kiadásokat vette, hanem vette az előirányzaton kivüli kiadásokat is, pedig hogyha az egyes költségvetések előirányzatt[illegible], akkor ugy eljárni nem lehet. Ennek a körülménynek tulajdonitható az, hogy bebizonyithatni vélte azt, miszerint 80.000 frtnyi kisebb előirányzattai állunk szemben most, mint az 1877-iki eredmény. De az előirányzaton kivüli, valamint átmeneti és beéuházási kiadásokat az egyes évek költségvetésénél a másikkal szemben felvenni, mérlegelni nem lehet. És ha ezt nem tesszük, akkor a dolog igy áll. Volt 1877-ben igenis rendes kiadás összesen 237 millió, 1879-ben 238,460.000 lőn előirányozva. Ebben a költségvetésben először tehát nem kevesebb, hanem 1,140,000 frttal több irányoztatott elő. Azonban sokkal fontosabb, a mire szintén figyelnünk kell, az, hogy az előirányzatban történt emelkedés mindenesetre nagy s ennek következtében, hogy ha a védő be nem tudja bizonyitani e tekintetben azt, hogy mi e változásnak oka és mennyiben felel meg a realitásnak a költségvetés, igen természetesen vesztett ügye van.

Azonban a t. képviselő ur, egy nagy számot mutatott fel és ez a nagy szám az, hogy az államadósság kamatok 12 millióval növekednek. Itt tévedés fordul elő t. i. a keleti vasutnak kamatgarantiáját, mely még 1877 ben a vasuti kamatgarantiák közt szerepel, miután a vasut 1876-ban az állam tulajdonába ment át, most az államadósságok közé kell számitani; tehát a kiadások e tekintetben nem növekedtek. Ez több, mint négy millió. Továbbá t. képviselő ur egész tekinteten kivül hagyta azt, hogy egy tárcza, maga a pénzügyi tárcza az 1877-iki és 79-iki kiadások közt 3 milliónyi differentiát mutat, három milliónyi apadást előirányzatban, és hogy ha Simonyi Ernő t. képviselő ur azt mondta, hogy micsoda költségvetés az, a melyben minden egyes tárczának költségei fokozva vannak, felhozhatom neki válaszul azt, hogy a pénzügyminiszteri tárcza három millióval csekélyebbre van előirányozva, szemben azon 1877-iki zárszámadással, a melyet a t. képviselő ur alapul vett és a melynek szempontjából a jelen költségvetést megbirálja, méltóztassanak most tekintetbe venni, hogy ezen kivül a vasuti kamatgarantiák, egyes üzemek kiadásai és a közösügyi rendes kiadások szintén kevesbedtek, ezek fognak annak magyarázatául szolgálni, hogy mért vannak előirányozva a kiadások ugy, a mint vannak és mért mutatnak fel oly aránylag csekély változást az 1877. eredményhez képest.

Azonban sokkal fontosabbak a realitás szempontjából, noha itt is csak összevonva akarok reflactálni Lukács Bélának a bevételekre tett megjegyzéseire. Itt szigoru alapossággal vette fel az előirányzat szerinti bevételeket és azt mondja, hogy nem lehet helyes az a költségvetés, a mely az 1877 ki zárszámadási eredményekkel szemben négy millió differentiát mutat fel, t. i. akkor 218 millió frt a bevétel, most 222 miliióra van a pénzügyi bizottság jelentése szerint előirányozva a bevétel.

(Folyt. köv.)

A nemzetiségi kérdés államethikai világitásban.

Kritika is, nem is. Dr. Meltzl Oszkárnak: „Az erdélyi szászok állása Magyarországban" czimü röpiratára. Irta: *Dr. Perez Adolf.*

(Folytatás.)

A mint hajdan Numa Pompilius járult jó tanácsért Egeria istennőhöz, ugy szegődött dr. Persz is a jövő tudományának szolgálatába, s ez ellátta őt mindenféle üdvös gyógyszerekkel a nemzetiségi bajok számára, de a melyeknek nem volt vevője; fent, a kormánynál, nem fogadták el informatióit, alant, a sajtó, visszautasitotta felajánlott jó szolgálatát: mi maradt hátra?

Irjunk röpiratot! Kamányan tiltakozik az ellen, mintha meghagyásból, vagy zsoldért irna, s bizonyitgatja erre való hivatottságát, s abbeli meggyőződését fejezi ki, miszerint eme „társadalomboldogitó" lépésének nem leend személyére nézve káros következménye, hisz „zászlajára a kölcsönös szeretet és kibékülés" van jelszóul felirva.

S végre moglehetősen eltalálja, hogy mit fog „kritikájáról" mondani a kritika: „merő" regény, agyrém, hóbort" stb.

I. alatt, mely 14—25 oldalra terjed, roszalván, hogy tanártársa dr. Meltzl is a történet ellen vétkezett röpiratában, oktatást ad, hogy miként kell a tőténetcanárnak eljárnia, hogy az igazat földerithesse stb., s az általa kijelölt uton járva dr. Persz is azon eredményre jutott a nemzetiségi, vagyis inkább a szász kérdést illetőleg, hogy „a szászok hajdani szabadalmazása inkább a királyságnak állott ugyan érdekében, de a legnagyobb igazságtalanságot követné el, már t. i. dr, Persz — ha elvitázni akarná, hogy ugyanez a nemzet s nemzetiség a magyar nép bizonyos érdekeinek szolgálni, ezeket előmozditani hivatva volt". S a „magyar nép is a legnagyobb türelmességgel viseltetett a szász nemzet és ennek jogositványai iránt, sőt ezeket támogatta s biztositotta is, s igy a nemzetiségi kérdés és ügy legalább kezdetben nagy és égető bajt nem képezett."

Ezzé csak akkor kezdett fajulni, midőn a hatalom és nép között a barátság megszünvén, s a szászok a hatalomhoz szegődvén, a magyar nép ellenszenvét vonták magukra.

Szeliden gáncsolja baráttársát a miatt, hogy csatlakozásukat Ferdinándhoz, és nem Zápolyához, és ellenséges állásukat az 1849-iki magyar mozgalommal szemben politikai belátás és tapasztaltságnak látszik tekinteni.

A magyarok és szászok egymást nem gyülölik, egymás iránt jobbára csak politikai ellenszenvet érzenek, s ennek is csak a rosz politika az oka; mindkét fél ártatlan.

A magyarhoni magyarok sokkal kevesebbet foglalkozván a szászokkal, mintsem hogy igazán gyülölhetnék őket, „csak a mindenható és mindentudó központban, tehát a kormánynál, „árulják készen a szászok elleni gyülöletet." Másként áll az erdélyi magyarságnál! „Itt a magyarnak világhirü nemzeti büszkesége valóságos nemzeti göggé emelkedvén s a magyarnak megbocsátható elmaradottsága itt a naivitásig terjedvén, ama politikai ellenszenv megközelitheti a valódi gyülölet határait."

Hogyha már a „szászok ellenszenve különösen az erdélyi magyarság ellen nagyobb és mélyebb, ezvel csak a kölcsönt fizetik vissza." A szászok „ellenszenve egyébiránt csak kirivóbb szinezetü s azért csak rosszabbnak látszik, mint a milyen igazán, . . . s nem kivánhatjuk, hogy a gyöngébb fél még meg is csókolja a kezet, mely rá nehezedett."

Miután a Meltzl féle röpiratnak mégnémely pontjait szinleg megbirálgatja s róla többek közt azt mondja, hogy „egy nagy és erős magyar nemzeti államról phantasiál stb., stb., áttér a II. szakaszban, mely a 33. oldalig terjed. az államethikára, mint a jövő tudományára, mely ellen tanártársa dr. Meltzl „roppant nagyot vétkezett."

Ezen tudományt ugyan nem definiálja, de sok jót mond róla: követeli, hogy az állami élet és politika terén az erkölcs legfőbb tényezőül fogadtassék, tagadja, hogy a politika és moral összeférhetetlen, hogy a jelen társadalmi bajok legnagyobbikául magát az államot tekinti; hogy a világhirü magyar hazafiság bármelyik szokásos kiadásában az államethika előtt minden egyéb, csak nem erény, hogy politikai hitvallása: a béke, s jelszava: szeressétek egymást! s a mit nem akartok, hogy nektek cselekedjenek, azt ti se cselekedjétek másoknak; hogy a nemzetiségi kérdést is csak emez államethika segitségével lehet megoldani stb. stb.

Ezután mély bölcseleti fejtegetések s elmélkedésekbe bocsátkozik: az ember végczélja a boldogulás, s ennek alapfeltétele a békességes együttlét és az egymással megférés, az állam egyik főeszköz eme végczél elérésére miért is az állam van az ember, nem pedig az ember az állam kedvéért. Ha már a polyglott állam különféle nyelvü, nemzetiségü elemeinek nemzetiségi igényeik vannak s ezeket legszentebb kincsöknek tekintvén, e nélkül nem boldogulhatnak s igy köztük az egyetértés és megférhetés is kockáztatva van: kötelessége a polyglott államnak ezen igényeket kielégiteni stb. stb.

A III. szakaszban, mely 11 oldalt foglal el, dr. Persz a nemzetiségek, s kivált a szászok ellen a kormány által gyakorlatba vett erkölcstelen nyomás okait kutatja.

(Vége következik.)

BELFÖLD.

(Nyilvános számadás.)

Sz.-Udvarhely, febr. 27. 1879.

Folyó hó 12-én és 19-én a sz. udvarhelyi jótékony nőegyesület két tánczkoszorut rendezett a városház nagytermében 50 kr belépti dijjal, Szabó Mártonné elnöklete alatt rendezték Szakács Mózesné, Korondi Mózesné, Koréh Istvánné, Rápolti Domokosné, Kassai Lászlóné, Ágota Józsefné és Zajzon Ferenczné, az elsőnek jövedelme volt 61 frt, a másodiknak 69 frt, az étkezési helyért a két estvára fizetett a vendéglős 25 frtot, tehát a két estvének összes bevétele tett 115 frtot, kiadás volt 110 frt 80 kr, maradt tiszta bevételnek 44 frt 20 kr, melynek fele része pedig az egyesület pénztára javára fordittatik.

Az első koszoru alkalmával felülfizettek: Müller kapitány 50 kr, Kosztka hadnagy 50 kr, Andzsovszki kapitány 50 kr, Rászner hadnagy 50 kr, Koncz Lajos 1 frt, Koncz Ármin 50 kr, N. N. 10 kr, dr. Mezei Ödön 50 kr, Csont Domokos 50 kr, Bencze Mártonné 1 frt. A második koszoru alkalmával: Dämisch alezredes 1 frt, Török Albert alispán 1 frt, Koncz Lajosné 1 frt, Solymossy Jánosné 1 frt, Ugron Lázárné 50 kr, Gyarmathy Sándor 1 frt, Farkas Károly 50 kr. Koncz Ármin 50 kr, egy valaki 10 kr, egy valaki 10 kr, egy valaki 10 kr.

Köszönet a tisztelt uraknak és urnőknek az egylet nevében felülfizetéseikért.

Özv. Lakatos Jánosné,
egyesületi alelnök.
Zajzon Ferenczné,
egyleti jegyző.

(Florenczi négyes. Hamvazószerdai bál.)

Segesvár, farsang végén.

Segesvár város közönségének valóban élvezetes bushagyókeddje és hamvazószerdája volt. Az elsőben a lélek élvezte, a gyönyörök legnemesebbikét az isteni zenét, — és csakugyan nem hagyhattunk volna delicatabb valamivel „hust", mint épen a világhirü florenczi négyes bűbájos hangjaival. A hangversenynek három pontja volt: 1., Mozart, B-dur 3 számu quártette-je 2., Rubinstein Adagiója; Münde Cansonettája és Raff Prestója, melyet a szünni nem akaró ujrázásokra, Haydn Serenade-jával toldtak meg a művész urak és 3l. Beethoven C-moll, 18-ik mű 4 számu quártette-je. A zenei összhang és praecisió, a pianók nonplusultráját, mint egy jelen volt zenész jellemezte a mesteri játékot, — igen szép számu közönség hallgatta, s mig ez alkalommal is kimutatta Segesvár, hogy mekkora műszerető közönséggel bir, addig a vidék német és magyar közönsége sem maradt hátra; ott láttunk a vidék ágostai lelkészei mellett egy egy hosszu haju, borotvált arczu, fehér hatisnya nádrágos, kék segesvári posztó ujjasos szász atyafit, ki bizony nem sajnálta azért a programmban igért 5 notáért 1 frtot megreszkirozni; a magyarok közül ott volt br. Kemény Béla és neje, a magasztos lelkü gr. Haller Berta kedves nővérével, Rosa comtesseel, Szent-Erzsébetről, illetőleg Kereszturról; Petky Ferencz és neje Királyhalmáról, báró Eichelburg Rétenből és a másik báró Eichelburg Fehéregyházáról, továbbá Gr. Mührbach és neje, Onderkáné gr. Haller Louise Fehéregyházáról, Jaager gy szerész és neje, Bereczky Zsigó bácsi, kinek gyar „kulacs dalát" s több más kedves dara széltében énekelgetjük s gyönyörü „vén czigá ját" Bartalus és Gyertyánffy a „Férfi négyes lok zsebkönyvé"-be is érdemesnek tartották venni — és sok mások Sz.-Kereszturról és m honnan. Ez est valóban elfeledhetlen lesz sok

Másnap aztán hamvat hintettünk fejünkre

Oh, dehogy! Tánczoltunk hamvazó csüt tökig egy bálban, melynek nem volt czime s m megelégedett az egyszerü „Ascher-Mitwoch-ball hamvas köpenyével, hogy, majd ha leveti e bu kot, annál meglepőbb legyen, fényben, kedélye ségben.

És valóban is meglepő csinos, kiváló ked lyes és vig volt a végletekig. Gyönyörüség v hallani, hogy a 60—80 páros két colonne-t ho rendezték, az egyiket magyarul, a másikat ném túl anélkül, hogy e két, egymással 300 év ellenséges hang, kardot rántott volna egymás gyilkolására, hanem a helyett összeölelkezve, négyes után következő csárdást ugy járták, m két igazi testvér. — És azok után amit ott l tam, hallottam és éreztem, bátran kérdhetem: va é Magyarországon idegen ajku városban magy rosabb város Segesvárnál? — hol a nem magy hölgyek is oly kedvesen tánczolják a csárdást s nem magyar urak is oly lelkesen ujrázzák m azt, mint itt; — nincs!

De hát kik tették e bált olyan széppé, k délyessé, olyan felejthetlenné?! ki tudná megmo dani, hogy egy rózsa koszorut melyik rózsa tesz voltaképen olyan széppé? mindenik külön-külö és együttvéve mind! — Igy voltunk mi is.

Ki tudná megmondani, ha vajjon Bakos Nelli, vagy Jakabházi Böske, Berwerth Mina, Stern heim Pepi, Gleim Laura, Schuller Anna vagy a két Jósa leány vagy Knotz Frigyeske (Budapes ről) vagy Hoch Marie, Teutsch Josie, Fra Emma, Prebl kissasszony, Folbert Regina, Albr Lousie, Hausenblasz kisasszony vagy a jó Ist tudja ki volt szebb, jobb, kedvesebb, hiszen an nyian voltak és mind szépek voltak mind . . mind egyig. — Az asszonyok közül ott volta Br. Kemény Béláné, Petkiné, Enyediné, Lengyel né, Józsa Vilmosné, Schuster gyógyszerészné és még sok más . . .

A kedélyes mulatság reggel 6 óráig tartott Adja Isten, hogy minél több ilyen szép egyetér téssel és egyetérzéssel füszerezett mulatsága le gyen Segesvárnak!! r—l.

TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Kolozsvár sz. kir. város képviselő bizottságának közgyülése.

Február 28.

I. nap.

A városi képviselő testület ma érdekes és népes közgyülést tartott.

Gr. Eszterházy Kálmán főispán a közgyülést d. u. 3 órakor megnyitván, néhány szentesitett törvényczikk bejelentése után Lugosi István főjegyző felolvassa a belügyminiszter leiratát, melyben helyet adván gr. Bethlen Gergely felfolyamodványának, elrendeli, hogy gr. Bethlen Gergely is vétessék föl a városi virilisek közé.

Ezután aljegyző felolvassa a bankfiók érdekében a fővárosban járt küldöttség jelentését, melyből örvendetesen veszi tudásul a közgyülés a küldöttség sikeres eljárását; e szerint a küldöttség a miniszterelnök és a többi miniszterek részéről határozott biztositást kapott mind a bankfiók felállitása, mind a katonabeszállásolás tekintetében fennálló sérelmek orvoslása tárgyában, mind pedig a Háziipar-egylet támogatása iránt.

Ezzel kapcsolatban nagy megelégedéssel hallgatta meg a közgyülés az Osztrák-Magyar-Bank igazgatóságának a kereskedelmi és iparkamara elnökéhez intézett s lapunkban is már emlitett átiratának felolvasását.

Ezzel áttért a közgyülés a pénzügyi szakosztály előterjesztésinek tárgyalására.

Ezek között első helyet foglalt el a volt czukorgyár-féle ház és telek megvétele, mit a bizottság már elvileg kimondott s a tanácsot megbizta volt, hogy az eladónak tegye meg az ajánlatot, hogy a város kész azokat 6155 frton megvásárolni.

A telek jelen tulajoonosa: Korbuly Bogdán erre beadott nyilatkozatában, hivatkozva a birói becslésre, mely szerint 25,000 frtra becsültetett kérdéses épület és telek; és hivatkozva arra, hogy a városi mérnök maga csak az anyagok értékét 10,000 frtra tette föl: 7000 frtot kér.

A pénzügyi szakosztály ragaszkodik a már megajántott 6155 frt vételárhoz; de a közgyülés a tanács javaslatára megszavazza a kért 7000 frtot, azzal a kikötéssel azonban, hogy az eladónak nem tartatik fenn a kikötni szándékolt útszolgalom, a vételár pedig részletekben fog törlesztetni.

A mértékhitelesitő hivatal számára elhatározott hivatali helyiség fölépitése kérdésében a II szakosztály ajánlja elfogadni a tanács részéről kiküldött szakértők által készitett tervezet és költségvetést, mely szerint ez épitkezést a jelenlegi hordó hitelesitési helyen ajánlják foganatositni: a szakosztály ellenben a dolgozóház mögötti helyet ajánlja e czélra. A közgyülés a tanács javaslatára visszautasitja az egész ügyet a hely kijelölése czéljából a II. szakosztály és tanácshoz.

A kerületi alorvosok felállitása kérdésében a II. szakosztály ajánlja, hogy miután az uj szervezés és restauratio már ugyis küszöbön áll: vé-

---

nittömzse és talán a déli határhegységnek is némely tömeges kőzetei, melyek a kristályos palakőzetekbe ékelve találhatók.

Ezen kristályos palákban elég gyakran nemes és nemtelen érczek fordulnak elő. Hogy Erdélynél maradjunk, fölsorolok innen nehány előfordulást. A Hideg-Szamos völgyében egy csaknem teljesen elhagyott aranybánya található. Az igen tiszta 21—23 karatos arany nagyon finom eloszlott állapotban hálóalaku Quarzerekben van elhintve, a melyek a tálkpalát átszövik, de menynyisége oly csekély, hogy a kibányászásnak költségeit alig fizeti. Erdély déli és északi kristályos határhegységeiben, különösen a szász-sebesi és a rodnai havasokban, bizonyára hasonló gyér aranyerek és porszemnyi behintések fordulnak elő, habár egyenesen nem is találtak még aranyat az ottani hegyekben; azonban a görélyek és a porond, melyet a vizek ezen hegységekből a sikra kihoztak, világosan tanuskodnak erről, különösen Oláhpián és Rodna vidékein, hol egyszer igen sok aranyat mostak ki azokból s Oláhpiánon keveset még most is nyernek. De az Aranyos folyó fövényében is található hasonló finom arany, mely arról tanuskodik, hogy a Biharhegység kristályos kőzeteiben is van elég arany finoman eloszlott állapotban. A Meleg-Szamos völgyében Antimon érctelepek fordulnak elő a kristályos palák közt, a mely érczből a betűfémnek egyik keverék része, az Antimon állitható elé. Nem oly régen ezt is bányászták, de elvesztvén az érctelep folytatását, abbanhagyták.

Igen nevezetesek nagy ipari jelentőségöknél fogva a vasérctelepek, melyek Thoroczkó és Vajda-Hunyad vidékén agyagpala és kristályos mészkő határán vonulnak végig, hol elvékonyodva, hol tetemesen vastagodva, mint azt Teleken és Gyaláron láthatni.

Végre igen fontosak még a rézércztelepek is, melyeket Gyergyó-Csikmegyében Balánbányán kibányásznak, ezek is zöld (Chlorit)-pala közt fekűsznek s abban messze elvonulnak, ugy hogy folytatásuk egészen Bukovinában megtaláltatott.

És igy még több püldát sorolhatnék fel, de ezen egy nehány szorosan hazai előfordulás is elegendő azon általános szabály kimondásához, hogy a kristálykő palák közt gyakoriak a nemes és nemtelen érczek, és még csak arra a kérdésre kell megfelelnünk, hogy miként jutottak az érczek azokba.

A felemlitett példákból látható, hogy az érczek általában vékonyabb-vastagabb, kurtább vagy hosszabb üregeket vagy repedéseket töltenek ki a kristályos palákban, mely repedések vagy párhuzamosan mennek a rétegekkel, vagy keresztül-kasul hatják át azokat. Első esetben telepeknek, a másikban teléreknek szoktuk nevezni az érczkitöltéseket. A telepek lehetnek egykoruak az őket befoglaló kristályos palákkal, de a telérek okvetlenül fiatalabbak. Előbb ugyanis a repedésnek kellett előállania a már kész kristályos palákban, s csak aztán töltethetett ki valami érczczel. Ha a telepek azonban bebizonyithatólag nem egykoruak a kristályos palákkal, akkor ugyanazon módon kellett kitöltetniök, mint a teléreknek, s ilyenkor megkülönböztetésül telepteléreknek is szokták nevezni azokat.

(Folytatás köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tessék föl megfelelő fedezet e czélra a jövő évi budgetre, az uj kerületi alorvosi állások pedig vétessenek föl az uj tisztviselői organismusba.

A közgyülés, dr. Szőcs E. ebbeli felszólalása után, hogy mondassék ki, miszerint az uj szervezeti statutumba okvetetlen fölveendők ez állomások, elfogadja a szakosztály javaslatát.

Ezután két segélyösszeget szavazott meg a közgyülés: t, i. az izraelita hitfelekezet által fenntartott népiskola számára mindaddig, mig az a népoktatási törvénynek megfelel, 266 frtot, a székesfejérvári kiállitás czéljaira pedig a helybeli iparosok számára, a kik ott meg fognak jelenni, segélyképen 500 frtot szavazott meg a közgyülés.

A Sigmond-testvérek kőszénbehozatali vámkedvezmény iránt és Sepper János bécsi kereskedő hasonló kérelme fölött egy kis vita fejlődött ki.

A Sigmond testvérek kérelmére, melyet az iparkamara is támogatott egy e tárgyu átiratában, a II. szakosztály azt javasolja, hogy a kőszénbehozatali vám revisiója halasztassék el a vámtariffa általános revisiójáig s akkor határozzon a képviselet a Sigmond-testvérek kérelme fölött is. Ezzel szemben a tanács már most némi mérséklést ajánl.

A közgyülés végül is Bogdán, Gámán és mások felszólalása után a szakosztályjavaslatának megfelelően mondja ki határozatát, még pedig Gámén Zs. inditványára azzal a hozzáadással, hogy az egész vámtariffát legkésőbb juniusig revisió alá kell venni.

Sepper János vámmentességet kért a városba részint feldolgozás, részint tovább-szállitás végett behozott tölgyfatönkökre; a közgyülés azonban a vámhivatal, II. szakosztály és tanács ajánlatára a folyamodót kérelmével egyszerüen elutasitja.

Ezután egy nagyfontosságu interpellatióra felelt a polgármester a commassatiós határrendezés tárgyában. A felelet egész elaboratum, mely egész terjedelmében felöleli a kérdés történelmi előzményeit s melyet ezért egész terjedelmében közölni fogunk. Ezuttal csak azt emeljük ki a feleletből, hogy t. i. a polgármester többé nem tartja lehetségesnek visszatérni az ugarrendszerre, de a commassatiót sem véli a városi képviselőtestület által keresztülvihetőnek, mint a melynek nem is tartozik a hatáskörébe; az egész ügyet a birtokosoknak kell autonomice kezökbe venniök s e czélból a polgármester be is mutat egy szabálytervezetet s inditványozza, hogy a tanács utasittassék, miszerint hivja össze a földbirtokosokat közös értekezletre a határrendezés kérdésében s terjeszsze eléjök a bemutatott, határrendezés czéljából általuk tárgyalás alá veendő szabályjavaslatot, mely annak idejében a közgyülés és miniszter jóváhagyása alá lesz terjesztendő s ekként igyekezzék a birtokosság maga a határ- és birtokrendezés nagy fontosságu kérdéseit autonomice megoldani.

Mind az interpelláló Nagy Lajos, mind a közgyülés a polgármester válaszát elismeréssel tudomásul veszi s inditványát elfogadja.

Ezután az iparoskolák számára, azok 1876—77. évi deficitjök fedezésére 163 frt 49 kr szavaztatik meg s egyuttal a felügyelő bizottságba a közgyülés saját kebléből Trandafir Miklóst választja be.

Végül egy igen fontos szavazás került napirendre, t. i. a szavazás a fölött, hogy az uj gyámsági törvény rendeletének megfelelően a városi bizottság melyik helybeli pénzintézeteket jelöli ki arra, hogy azoknál az árvaszék magánkölcsönökbe és értékpapirokba nem fektethető árvai pénzfölöslegeket kamatozás végett betehessen. A gyámsági törvény e kérdés fölött névszerint szavazást követel és a képviseleti tagokat felelőssé teszi szavazataikért.

Az I. szakosztály még a mult közgyülésen beterjesztett javaslatában azt ajánlotta, három helybeli takarékpénztár t. i. a Kolozsvári Takarékpénztár, az Egyesült Erdélyi Takarékpénztár és a Kisegitőpénztár jelöltessenek ki az árvaszéknek az árvapénzek elhelyezése czéljából.

A tegnapi közgyülés tagjai közül többen, vagy mert megijedtek a törvényben kimondott felelősségtől, vagy mert tulbecsülték annak gyakorlati jelentőségét: különböző irányban felszólaltak a kérdés föltevésénél; egyiknek egy, másiknak más ellen volt kifogása és aggodalma; s ez az aggályoskodás végre is annyira ment, hogy a midőn szavazásra került a sor, tömegesen elkezdtek távozni a képviselők, mire az elnök a szavazást félbeszakitván, miután az idő is nagyon előhaladott (közel volt 6 óra): a közgyülést mára berekesztette s igy e kérdés függőben maradt.

A magyar nyelv a románoknál.

Tisztelt szerkesztő ur!

Az uraságod által szerkesztett „Kelet"-nek 44 számában Pap Gábor kolozsv. g. katholikus főesperes urnak levelére tett szerkesztőségi megjegyzés a szó teljes értelmében ujjal mutat én reám, s a t. olvasó közönségnek azon borzadalmat tárja fel, hogy, minthogy én a „Kelet" 42. számában közlött „felszólalásra" hallgatok, tehát magától értetődik, miszerint én voltam azon román esperes, a kinél a napokban egyházi gyülés volt és a ki e gyülésben egyik világi tagnak a magyarul beszélést megtiltotta.

Igaz, hogy hallgattam a „Kelet" 42. számában megjelent „felszólalásra" azért, mert nem kivánom, hogy csekély érdemeim — kivált ha azokat a „Kelet" keni alaptalanul én reám — hirlapilag kiemeltessenek.

Feltéve ugyanis, hogy a „Kelet" 42-ik számában közlött roszakaratu koholmány tény lenne, akkor is csak kötelességemet teljesitettem volna, midőn egyházunknak kétezred éves prestigejét és szentesitett alkotmányos törvényen alapuló jogát megvédtem vala. Ha ezen állitólagos eljárásban hiba rejlik, akkor őszintén bevallom, hogy nem én vagyok ilyes eljárásnak a szerzője. Tanultam azt már Erdély egyik előkelőbb megyéjének főispánjától, a ki egy német nyelven hozzá beadott kérelemre ezen választ adta: sz. 170—875.

. . . . . .

„Kérelmes, mint magyar honpolgár intézhetne magyar nyelven szerkesztett kérelmet a hivatalokhoz." . . .

Tudom én is azt, hogy Jézus vallása közös kincse minden kereszténynek; sőt mint papi ember, többet is tudok.

Tudom azt is, hogy a Szentlélek megszállta Jézus apostolait és a nemzetiségi nyelvek tudásával azon nemzetiségek iránti tiszteletet öntötte keblükbe, mely nélkül a keresztény vallásnak főoszlopa — a szeretet ábránd leend örökröl-örökre (in veci veciloru).

Szeretet nélkül pedig pusztulunk mindnyájan; de főleg pusztul az, a ki minden koholmányt felhasznál azon czélra, hogy felebarátját gyülöltté tegye.

Imádkozni fogok, hogy szállja meg a Szentlélek a „Kelet"-nek koholmányok költőjét is. Hassa meg őt Jézus urunknak azon vezérelve, hogy a mit magunk nem szeretünk, azt mással ne kövessük el.

Ismétlem azonban, hogy a „Kelet" 42. számában hozott közlemény roszakaratu koholmánynál nem egyób.

Ez első és utolsó feleletem.

Kolozsvártt, 1879. febr. 26.

V. Rosiescu,
g. keleti román esperes.

Igy szól Rozescu esperes ur nyilatkozata, melyet természetesen válasz nélkül nem hagyhatunk. A czáfolat érdemére nézve kijelentjük, hogy e tárgyban hozott első közleményünket szó szerint fentartjuk s az illetékes forum előtt három tanuval tudjuk megerősiteni azon egyén nyilatkozatát, kivel a kérdéses esemény történt. Velünk a történet aként közöltetett, hogy egyik kolozsvári román esperes tette azt, most már hozzátehetjük, hogy azt a kismesterutczai templom esperese tette még pedig egyik egyházi tisztet viselő egyháztaggal szemben, kiről nincs okunk feltenni, hogy ne mondott volna igazat.

Mindenesetre legalább annyi haszna van a felszólalásnak, hogy alkalma nyilt Rozescu urnak a maga leplezetlenségében bemutatni a magyar Kolozsvár előtt a magyar nyelv iránt táplált érzelmeit. Ő ugyan tagadja, hogy a magyar nyelv beszélése ellen tiltakozott volna, de kijelenti, hogy csak érdemének tekintette volna, ha ezt teheti vala s ezzel egyszersmind tudatja, hogy esetleg meg is teszi. Auch eine schöne Gegend. A magyar országgyülés törvénybe igtatja, hogy a magyar közigazgatás egyik organumában a megyei bizottsági gyülésben a román állampolgár románul szólhasson, a jegyzőkönyv románul is szerkesztessék, a magyar állami biróság előtt a román, románul beszélhessen, de ne csak beszélhessen, hanem a román nyelven adhassa be kérését s erre tartozik a magyar biróság románul is válaszolni s ime Rozescu úr megtiltja, egy magyar városban, hogy ő magasságának egyházi gyülésében valaki magyarul merjen beszélni. A szász lutheranus felekezet kolozsvári gyülésében szabad magyarul beszélni, de Rozescu ur érdemének tekinti, ha a magyar nyelven szóló egyháztagot ledorongolhatja. Magyar embernek tehát nem is szabad g. keleti vallásunak lenni vagy kötelessége feladni vallásáért nemzetiségét. Ime megértük, hogy vannak, a kik érdemöknek tekintik, ha saját házájából a magyar nyelvet kikorbácsolhatják s ugyanakkor főpapjaik a trón zsámolyánál a magyart vádolják be zsarnokság miatt. Ne a „Kelet" referensáért imádkozzék Rozescu ur, hanem saját makacs fejéért, a ki ily nyilatkozatok és román népnek ily irányu vezetése miatt maga a románság ellen ingerli a magyar közvéleményt.

107-dik a közlemény kolozsvári árvaház javára történt adakozásokról.

Alapitó 100 frttal.

Borbély Károlina lefizetett összeg 100 frt.

Részvényes 2 frt évi dijjal 1878-ban lépett be:

Hajós Béla 1 részvény, évi összeg 2 frt.

A helybeli takarékpénztár ajándéka 100 frt.

Kilin Miklós 1 veder eczetnek való bort, Frank Jánosné felülfizetett egy munkára 75 kr.

Fogadják a nemes szivü adakozók „az árvák nevében" hálás köszönetünket.

Kolozsvár, 1879. febr. 28-án.

Br. Bornemisza Ignáczné
elnök.

Szász Domokosné
titkár.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. márcz. 1.

— A m. kir. pénzügyminiszter Pulvermacher Tivadar m. kir. erdészeti számvevőt a kolozsvári m. kir. jószágigazgatóság kerületébe erdőpénztárnokká nevezte ki.

— A m. kir. pénzügyminiszter Jugan Gusztáv rimaszombati adófelügyelőségi dijnokot a zilahi adófelügyelő mellé III. oszt. számtisztté nevezte ki.

— A m. kir. pénzügyminiszter Körmendy Oszkár tordai adóhivatali tisztet, az ugyanott székelő torda-aranyosmegyei adófelügyelő mellé III. oszt. számtisztté nevezte ki.

— **Bokros Elek** országos képviselőnket kipótolhatlan sulyos csapás érte, szeretett bátyja, Bokros Ádám, Kolozsvárnak egyik első rangu kereskedője, tiszta jellemü, derék polgára, tegnap délután megszünt élni. A csapás nem jött váratlan, de mégis mélyen lesujtó, az elhunyt már hetek óta élet-halál közt lebeg s Kolozsvár összes orvosainak tudománya nem volt képes megakadályozni a kikerülhetlent; hosszan és nagyon szenvedett s szeretett övéi: szelid neje, négy kiskoru gyermeke s fivérei vele szenvedtek. Halála általános részvétet keltett egész városunkban s a kiterjedt köztiszteletben álló család gyászában a város közönsége is osztozik. A gyászoló család fájdalmát nem enyhitik, s a társadalom veszteségét nem pótolhatják ugyan anyagi tekintetek, az elhunyt tisztelőit azonban megnyugtatja azon tudat, hogy övéi a legrendezettebb anyagi viszonyok közt maradtak és azon helyzetben vannak, hogy a szolid és megbizható kezekben virágzóvá vált kereskedést, az eddigi irányban folytatják tovább. Az üzlet vezetését ideiglenesen az elhunyt testvére Bokros Elek vette át. — Az elhunyt családi gyászjelentése eként szól: Mosel Gizella özvegy Bokros Ádámné a maga és gyermekei: Elemér, Gizella, Ádám és Ilka; valamint az elhunytnak testvérei és azok családai; továbbá saját szülői, testvérei és azok családai; s a mindkét oldalon levő rokonok nevében a megrendült sziv legmélyebb fájdalmával jelenti, hogy forrón szeretett férje, a gondos édes apa, szerető testvér, vő és rokon Bokros Ádám életének 41-ik, boldog házasságának 12-ik évében, folyó év február 28 án, délután 3 órakor, tüdő-lob következtében, hosszas szenvedés után megszünt élni. Az élet és halál hónapokig tartott erős tusájában a diadal végre is a halálé lőn. Sem a tudomány nagy hatalma, sem a szeretet önfeláldozó ereje nem tudák megtartani az életet, mely családjára nézve közhasznu volt. Ravatalát megtört szivvel állják körül gyászba öltözött szerettei, koporsójára a köztisztelet és közrészvét fájó részvét-koszoruját nyujtják barátai, ismerősei és tisztelői. A megboldogultnak földi részei folyó hó 2-án, vasárnap délután 4 órakor fognak szokott egyházi szertartás melett, főtéri lakásáról a kolozsvári sirkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni, a mely végtisztességtételre a résztvevők szomoruan meghivatnak. Béke porain! Áldás emlékén!

— **Az árvaház** közvacsorája, mely kedvességénél fogva minden évben dus jövedelmet aratott a derék egyletnek, f. hó 11-ikén tartatik meg a nemzeti szinházban (azért nem korábban, mert a szinházat az igazgatóság előbb nem bocsáthatja az árvaház választmánya rendelkezésére) s remélhetőleg akkori nagy vendégeink, Liszt Ferencz és gr. Zichy Géza is megjelennek benne.

— **Liszt Ferencz**, ki f. hó 9-ikén érkezik városunkba s kinek fogadtatására nagy előkészületek történnek, 1846-ban adott utoljára hangversenyt Kolozsvártt. Most akadt kezünkbe ez érdekes hangverseny müsora, mely szó szerint eként hangzott: Liszt Ferencz hangversenyében (Kolozsv. Nov. 26-kán 1846.) előforduló darabok: 1. Andante „Luccia di Lammermoor" daljátékbúl. 2. Ábrány „Normá"-búl. (3. Ave Mária. (4. Eger Király. 5. Hexameron; Concert-Változatok „i Puritani" daljátékból. 6. Magyar dalok (Mélodies hongroises).

— **A helybeli** „angol társalgó-kör" évfordulati ünnepélyét f. hó 6-án, csütörtökön fogja megtartani a „Kis komló" egyik termében estve 7 órakor a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó, Kovács János által. 2. Titkári jelentés, Péterfi Dénes által. 3. Pénztárnoki jelentés, Széky Miklós által. 4. Hivatalnokok választása. 5. Felolvasás, Finály Henrik egyetemi tanár által. Ez ünnepélyre a t. tagok teljes számban megjelenni kéretnek. A titkár.

— **Eljegyzés.** Honigberger Samu, kolozsvári kereskedő febr. hó 23-án eljegyezte Székely Róza kisasszonyt, Székely József kolozsvári polgár kedves leányát.

— **Wührl Jákotól**, lapunk kitünő szakmunkatársától, épenmost jelent meg „Magyar Vasuti Lexicon", vasuti alkalmazottak, valamint, a vasuti ügyek iránt érdeklődő müvelt közánség számára." I. füzet ára 50 kr. E munka egyetlen a maga nemében, mégpedig a szó valódi értelmében amennyiben semmiféle nyelven nem létezik még specialis vasuti lexicon. Tehát a magyar irodalom s helyesebben Wührl Jákóé a kezdeményezés dicsősége. Ugy hiszszük, fölösleges is ennélfogva a hazai közönség figyelmét különösen is felhivnunk e müre.

— **A Zene-Conservatorium** választmányi tagjai ma este abból az ötletből, hogy a választmány fele a januári közgyülésen ujból választatott, ismerkedési estélyt tartanak az egyleti helyiségben.

— **Kérelem.** Tisztelettel kérjük a helybeli dalegyletek t. működő tagjait, sziveskedjenek a jövő hétfőtől, márczius 3-ikától kezdve naponta este pont 7 órakor, a helybeli Zene-Conservatorium nagy termében tartandó összszpróbákra teljes számban megjelenni. Kolozsvártt 1879. évi február 28-án. Gunesch Károly, a „Polgári dalegylet" és „Hilaria" karnagya. — Oberti B. János, a „Kolozsvári Dalkör" karnagya,

— **A kolozsvári** kereskedők bálján f. év február 22-én felülfizettek: Kendeffy Samu szül. báró Kemény Berta mint a bál házi asszonya 100 frt, D. Deák József 3 frt, dr. Mály István 2 frt, Cziriják Károly 2 frt, Tóth József 4 frt, Tauffer Ferencz 5 frt, főtiszt. Várady Mór 2 frt. Voith József 3 frt, Gansel Márk 1 frt, Betegh Péter 1 frt, Medgyesi L. József 4 frt, Weisz Izsa 1 frt, Csiki testvérek 2 frt, Veisz József 3 frt, Mesko L. 3 frt, Reményik Lajos 3 frt, Duha Mihály 1 frt, Nagy Gábor 2 frt, Molnár József 1 frt, Szentjánossy Ferencz 2 frt, Simon Elek polgármester 3 frt, Bogdán István 2 frt, Holdampf Gerő 3 frt, Betegh László 1 frt, Csiky Mihály 2 frt. Florián testvérek 2 frt, Minorich Elek 1 frt, Sárga Kristóf 3 frt, Bokros Ádám 5 frt, Fröhlich Alajos 1 frt, Demeter József 1 frt, Peielle István 3 frt, Kiss Sándor 3 frt, Somlyay László 6 frt, Gamentzy János 1 frt, Vikol Lajos 1 frt, Gajzágó István 1 arany, Tauffer József 4 frt, gr. Teleki Károly 3 frt, gr. Teleki Géza 2 frt, Ákontz Sándor 3 frt, Lévay Antal 1 frt, Szathmáry Elek 1 frt, K. Papp Miklós 3 frt, Hilberth Adolf 3 frt, Somody István 1 frt, Tokos Zsigmond 2 frt. Dobál Izsákné 6 frt, N. N. 3 frt, Hutflesz Károly 10 frt, dr. Nagy József 3 jegy 2 arany, Tauffer Géza 2 frt, özv. Dietrich Samuné 2 frt, Polcz Albert 10 frt, Friedr. Deilmont Bpest 15 frt, Skalitzer Ign. Bpest 2 frt, J. Stroschneider H. Bécs 5 frt, Wallerstein és Michlstädter Bpest 5 frt, Rust és Müller Bpest 5 frt, Fischer és Brust Bpest 2 frt, Ant. Harpke et Sohn Bécs 4 frt, Wolf Blumberg et Söhne 2 frt, Franz Liebieg Bécs 3 frt, A Meinls Erben Bécs 4 frt, Fischer Guszt. utódai Bpest 2 frt, Singer et Neuwerth Bpest 3 frt, S. Wertheimer et Söhne 4 frt, Fehér Miklós Toplicza 3 frt, Haemerle et Zahn 4 frt, Herm. k. Granichstädten 4 frt, A Pollaks Sohn et C° 3 frt, F. Schmitt Bécsben 10 frt, Haecker és Meissner Heibrün 4 frt, Fleissner János Kőbánya 5 frt, S. Bachruch Bécsben 5 frt, J. Feigls Sohn et C° Bpest 5 frt, Rechnitzer Ign. Bpest 2 frt, Math. Salcher Söhne Bécs 4 frt, Schenk és Bruckner Bécs 5 frt, Pollak Jak. és fiai Bpest 5 frt, Munk Mór és társa Bpest 4 frt, Ormos Ferencz Bécs 10 frt, Eduard Nathe Bécs 5 frt, Herman Hild Bécs 5 frt, Heinrich Klinger Bécs 3 frt, S. Spitz 2 frt, Jac. S. Goldmied Prag 2 frt. Gebruder Loose 5 frt, özv. Fekete Lukácsné Egeres 2 frt, Victor Jordan 3 frt, Jacob Birnbaum 2 frt, J. C. Marchanck et C° 5 frt, Jacob Fürst Bpest 3 frt, Bulster Ágoston Debreczen 5 frt, Sandtner Károly Bpest 5 frt, Holdampf Gerő ur által: Jules Mumm et Co Reims 100 franc, Josef Topits Ww. Bpest 2 frt, Bruder Lenz Bpest 5 frt, Lederer et Co Prága 5 frt, J. Stowasser Bécs 2 frt, Smrecher et Co Trieszt 4 frt, Brázay Kálmán Bpest 5 frt, Carl Hippman N.-Várad 5 frt, Hedrich és Strauss Bpest 2 frt. S. Grunfeld Brassó 5 frt, Lustig és Rosenthal Arad 2 frt, Reinach et Co Mainz 5 frt, Josef Unterer Nagy-Szeben 2 frt. A n. é. közönség és felülfizetők megnyugtatására van szerencsénk a bevétel és kiadásokról is számolni. Kimutatás: belépti, ablak és karzatjegyekért befolyt 606 frt, le vonva az összes költségeket 591 frt, marad jövedelem 15 frt, a fenn elősorolt felülfizetések összege 516 frt, összes jövedelem 531 frt. A n. é. közönség szives pártfogásáért és a felülfizetésekért hálás köszönetet nyilvánit a rendező bizottság.

— **Ki megy Afrikába?** A brüsseli nemzetközi afrikai társaság magyar bizottsága tegnapelőtt délután tartott ülésében — mint a „N. H." értesül, — elhatározta, hogy 42 jelentkező közül Kludik Imre végzett jogászt, a ki jelenleg Soldosné asszonynál nevelő, ajánlja az afrikai expeditióra. Kludik urat Kruspér tanár fogja előkészíteni. Az elutazás még bizonytalan, miután a magyar bizottság előbb jelentést tesz a nemzetközi társaságnak.

— **Fiumében** a vihar 25-én délután megujulván, orkánná fajult. Az uj kikötőben ezuttal se történvén kár, az a próbát ezuttal fényesen kiállotta. A hullámgát kitünően védte a kikötőt, a nélkül, hogy sérülést szenvedett volna. Nem sokára hirtelen dagály állott be, mely éjfélig tartott s a hullámjárás, a rendkivüli dagály és vihar összehatása folytán oly magasságra emelkedett, milyent Fiume félszázad óta nem látott. A tengerészeti hatóság kezelése alátt álló naszádkikötő hullámgátja bedőlt s a kár helyreállitása mintegy 10.000 frtba fog kerülni. A parterőditésekné történt kár mintegy 1200 forintra becsülhető. A Fiumára régi hullámgátjánál, mely huzamosb idő óta rozzant állapotban volt, a tám- és partfal mintegy 20—25 méter hosszaságban beomlott.

— **Tizenhárom éves leány mint gyilkos.** A Szegedi Naplónak Bajsáról a következő borzasztó esetet irják: Szakáll Kopasz András jómódu bajsai parasztgazdának volt egy öt éves leánya, kit nagyon szeretett. Megszerzett neki mindent, a mit szeme-szája kivánt, ellátta szebbnél-szebb ruhákkal és csecsebecsékkel. Ezt a szomszédban lakó Hunyady Antal tizenhárom éves leánya rég irigy szemmel nézte, nagyon bántotta az, hogy ő nem járhat olyan ruhában, mint az a kis leány, és neki nem adnak semmi ajándékot. Az irigység ördöge annyira ösztökölte, hogy a legborzasztobb tettre vetemedett. Az öt éves kis leányt kicsalta a mezőre, és miután letépte róla az irigyelt szép ruhát, kegyetlenül megfojtotta. A bűntény csakhamar napfényre jött, a leányt elfogták s átadták a biróságnak.

— **Hólavina.** A Bronneren, a déli vaspálya Brennen és Schelleberg állomásai közt a mult éjjel hólavina omlott alá a vonatra. A gép és egy kocsi kisiklott, de az utasok nem szenvedtek sérülést. Annál nagyobb szerencsétlenséget okozott egy órával később ugyanazon helyen egy másik hólavina, mely az őrházat egészen eltemette. Az őrt és gyermekét halva ásták ki a nagy hótömeg alól.

— **A viharok és vizáradások.** Svájczból jelentik, hogy a vihar különösen a genfi tón és annak partjain okozott nagy pusztitásokat. A vasuti s postaközlekedést sok irányban fel kellett függeszteni. Több emberélet is esett áldozatul. Trey-Fowens mellett a vasuti vonat kisiklott s két vasutkocsi a tóba zuhant. — Francziaországból jelentik, hogy a vihar különösen a déli részeken okozott nagy kárt. Angoulemeben összedőlt a szinház s öt személy sulyosan megsérült. A vizár is nagy pusztitást okoz. A Szajna árad, s Páris vidéke viz alatt áll. A Gironde is kiáradt és Bordeaux-t, valamint vidékét ellepte az ár. Az Ardour rémületes pusztitást okoz; mintegy 800 paraszthász viz alatt áll.

— **Merénylet egy orosz herczeg ellen.** A Krapotkin herczeg elleni merényletről az orosz lapok következő részleteket közölnek. 21-én éjjel 11—12 óra közt Krapotkin herczeg kormányzó ellen merényletet intéztek. A herczeg este jelen volt a nemes kisasszonyok növeldéjében tartott bálon. Álmosan tért haza, midőn Wornesenski-boulevard szegletén a kormányzói palota közelében egy álarczos férfi revolver lövést intézett ellene; a merénylettevő a lövés után azonnal a Paraskeva templom irányában elszaladt. Az utcza egészen néptelen volt s csak egy éji őr állt, mintegy ezer lépésnyire a tett szinhelyétől. Az őr rögtön, amint a lövést hallotta, a kocsihoz szaladt s megfogta az elvadult lovakat, hogy a kocsit el ne ragadják. Az inas leugrott a bakról s üldözte a gyilkost, de nem tudta utól érni. A sebesült kormányzót lakására vitték, hol dr. Grube bekötötte sebét. A seb életveszélyes. A városban azt beszélik, hogy néhány nappal ezelőtt a kormányzói palota körül krévényt akart a kormányzónak átadni. Korba Simonnak nevezte magát. A Golos szerint a golyó a nyilt kocsiablakon hatolt át s a herczeg balkarján az epauletet átfurva, szétszuzta bal vállcsontját s mélyen behatolt a testbe. Az orvosi diagnosis szerint a golyót kivenni nem lehet. A vállcsontból hét összetört darabkát vettek ki. A sebesült bal lába megbénult s egész állapota vészélyes. A városban nagy az izgatottság.

— **Uj tenger alatti táviró.** A Jóremény fokának Angliával távirati összeköttetése most a háboru következtében élénk visszhangot talál mindenütt. Az elkészitett tervek szerint a költség 1,500.000 frankra rug s ezen összeg a vállalkozók által már biztositva van. Mivel a vállalat az első években aligha lesz eléggé jövedelmező, a kormánytól is várnak subventiót.

A „KELET" magán táviratai.

Feladatott **Budapesten** febr. 28. 2 ó. — p. d. u.
Érkezett Kolozsvárra febr. 28. 4 ó. 28 p. d. u.

(Lapunk tegnapi számáról elkésett.)

A képviselőház mai ülésén Simonyi Lajos inditványát egy enquette kiküldése iránt a pénzügyek rendezésére a budget általános tárgyalása után szavazásra kerülvén, nem fogadta el 227 szó s igen 174. A kormány többsége 53 szó.

Feladatott **Budapesten** mar. 1. 10 ó 40 p. d. e.
Érkezett Kolozsvárra mar. 1. 11 ó 50 p. d. e.

A pétervári pestis esetet sok oldalról kétségbe vonják.

Az Amnesztia-törvényt a franczia senatus 77 szó többséggel elfogadta.

Arab-Tabiát az oroszok megszállták, az erőd lerontásához fogtak.

Görögország 150 millió francot ajánlott a portának Janiáért és az Aegäitenger megvédésére nézve szövetséget.

Kormányunk valószinüleg formalis törvényjavaslatot ad be a berlini szerződésről.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Rákósy Károly.

Nyilttér.*)

Válasz.

A „Kelet" 49-ik számának nyilttérén közlött czikkére csak annyit válaszolok, hogy a Koleszár Lajos ur által ellenem felhozott állitás, egy merőben alaptalan rágalom, s hogy a lovagias elégtételt nem fogadtam el, azt nem a képtelenség tette, hanem az, hogy senkivel semmi bajam igy lovagias elégtételt nem is fogadhattam el.

Különben elég szégyen és gyalázat, hogy drágán fizetett népnevelők ilyen példával járnak el, egy polgár és gyermekes apával szembe.

Bánffi-Hunyad, 1879. febr. 28-án.

Gyulay Sándor.

*) E rovat alatti közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

Perl fogorvos

tudományos utazását **Amerikára** is kiterjesztette s jelenleg **Philadelphiában** időz és rövid idő alatt, új tapasztalatokkal gazdagon, fog **Kolozsvárra** visszatérni. **Salicyl szájvize** és **fogpora** kapható Kolozsvárt Dietrich S. urnál, M.-Vásárhelyt Fogarasi urnál, Gy.-Fehérvárt Csiky Imre urnál, N.-Enyeden Winkler urnál és Sz.-Somlyón Wégh urnál.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(213—5) (210—300)

Elsinger M. J.
Bécs, Neubau 2, Zollergasse,

Védjegygyár — Ajánljuk — védve

Elsinger M. J. és fiai
Bécs, Neubau, Zollergasse 2

csász». kir. hadügyministerium, ő felsége haditengerésze és számos jótékony intézet sat. szállitói

csász. királyi szabadalmazott gyárának
legjobb és legajánlatraméltóbb

eső köpönyeit,
kocsitakaró ponyváit, ágybetéteit, sátorkelméit.

esőköpenye, kocsitakarók, ágybetétek, sátorkelmék

MOLL SEIDLITZ-POR.

Valódi csak,

ha minden dobozon a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménynyel használt mindennemű **gyomor-betegségek és emésztési bántalmak** (mint étvágytalanság, szorulás stb.) **vértorlódás** és **aranyér-bántalmak ellen.** Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik ülő életmódot visznek.

Hamisitások biróilag üldöztetnek.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt, oszt. ért.

Franczia borszesz és só.

A legmegbizhatóbb önorvos a szenvedő emberiség részére minden belső és fogfájásnál, idült hibák és sebek, rákbajok, üszök, gyuladt szemek, hüdés és mindennemű sértéseknél stb. stb.

Palaczkban használati utasitással együtt 80 kr. o. é.

Dorsch-halmáj-zsirolaj
Krohn M. és társá-tól
Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi czélokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasitással együtt 1 frt o. é.

(69) **Főraktár:** (6—52)

Moll A. gyógyszerész, cs. k. udvari szállitó,

Bécs, Tuchlauben.

Raktárak a birodalom minden jó hirnevü gyógyszertáraiban, avagy fűszerkereskedéseiben vannak. Raktár nélküli helységekben nagyobb vételnél magánszemélyek is megfelelő árleengedésben részesülnek. A t. cz. közönség figyelmeztetik **csakis** Moll-féle készitményeket kérni és csak is olyanokat elfogadni, melyek védjegyemmel és aláirásommal ellátva vannak.

Raktárak. **Kolozsvárt : Valentini Ad.** gyógyszerész. **Wolff János**, gyógysz. **Dr. Hintz György**, gyógysz. **Széki Miklós**, gyógysz. **Biró János**, gyógysz. **Dietrich Sámuel** keresk. Brassóban. Jekelius Nándor, gyógysz. Fabik Ede, gyógysz. Déván. Weisz Adolf. Szebenben. Müller K., gyógysz. és Reissenberger A. F. Segesvárt. Teutsch J. B.

A. MOLL, k. k. Hof-Lieferant, **Wien.**

(399) **FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ-FORRÁS** (10—10)

A leghatásosabb valamennyi keserüviz között.

Hatásában az által különbözik előnyösen a többi ismert keserüviztől, hogy kisebb adagokban hatásos s használata nem okoz utóbajokat

Bécs, 1877. **Dr. Leidesdorf Miksa, tanár.**

Különösen az által tünik ki, hogy enyhén keserü, nem kellemetlen izű és hogy még hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat és emésztést.

Budapest, 1877. **Dr. Korányi Frigyes,** tanár s kir. tanácsos.

Valamennyi budai keserüviz között kellemes ize és jeles hatása által tünik ki : gyomor és bélhurutnál, megrögzött székrekedésnél, alhasi vérpangásnál valamint vértolulásoknál, aranyérnél stb.

1877. aug. 25. **Dr. Kiss Sándor,** a budai közkórház igazgatója.

A hatás kivétel nélkül gyors, biztos és fájdalom nélkül való.

Würzburg. 1877. **Dr. Báró Lichtenfels-Scanzoni,** tanár s titkos tanácsos.

Készletben minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben. **Kolozsvártt: Csiky Imre, Csiki testvérek, Frendel Gyula., M.-Vásárhelyt Fogarasi J. Dömötör** kereskedésében. Nyomtatványok stb. ingyen, a **szétküldési igazgatóságnál Budapesten.**

Rendes adag egy fél borospohárral.

Csász. kir. oszt. szabadalommal
és
porosz királyi miniszteri jóváhagyással.

Dr. BORCHARDT'S AROMATISCHE KRÄUTER-SEIFE

Dr. Borchardt illatos növény-szappana. a testbőr szépitésére és jobbitására, elismert hatékonyságú minden bőrkiütéseknél, eredeti csomagocskákban bepecsételve 42 kr.

Dr. Koch növénycukorkái, ismert jelességü háziszer hütés, rekedtség, nyálkásodás és torokkarcolásnál stb. 70 és 75 kros eredeti dobozokban.

Dr. Béringuier fő-gyökér-hajolaja a haj és szakáll süritésére és fentartására, 1 palack ára 1 frt. o. é.

Dr. Béringuier növényi hajfestőszere, valódian fest fekete, barna és szőke szinre; teljesen fölszerelve kefével és csészével 5 frt.

Dr. Béringuier zamatos koronaszesze, értékes illat- és mosóviz, mely az életszerveket erősiti és üditi; eredeti palackokban ára 1 frt 25 kr. és 75 kr.

Dr. Lindes tanár növényi ruacs-kenőcse, a haj fényét és ruganyosságát fokozza és egyszersmind az oldalhaj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Dr. Suin de Boutemard zamatos fogszappana a fogak és a foghus épentartására és tisztitására a legáltalánosabb és legbiztosabb szer; 1/1 és 1/2 csomagokban ára 70 és 35 kr.

Balzsamos olajbogyó-szappan, a bőr finomsága és puhaságára éltető és tartós befolyása által tünik ki; 35 kros csomagokban.

Leder testvérek balzsamos földi-dió-olaj-szappana, darabja 25 kr. 4 darab 1 csomagban 80 kr. Különösen családoknak ajánlható.

Dr. Hartung China-héj olaja, a haj növesztése és szépitésére pecsételt és pohárban bélyegzett üvegekben ára 85 kr.

Dr. Hartung növény-kenőcse, a hajnövés felköltésére és felélesztésére, bepecsételt és üvegben bélyegzett tégelyekben ára 85 kr.

Gyógyszeres Benzoe-szappan, legfinomabb mosdószappan, ugyanazon eredménynyel bir, mint a Benzoe-tinctura; à csomagonként 40 kr.

Valamennyi fentebbi czikk, mint feltünő tulajdonságuk által dicséretesen bebizonyult tárgyak valódiságukérti jótállással kizárólagosan kaphatók: Kolozsvártt: WOLFF J. és BIRÓ JÁNOS gyógyszerészeknél, valamint: Bethlenben: Bernárdi Dániel gyógyszerész. Beszterczén: Fleischer Rudolf Kelp Frigyes. Brassóban: Jekelius Ferd. és Schuster Carl L. gyógyszerész uraknál. Földvárt: Nadhera Pál. Kézdi-Vásárhelytt: Fejér Lukács. Maros-Vásárhelytt: Fogarasi D. J. Medgyesen: Brekner Károly. Nagy-Szebenben: Stengel Sámuel. Segesvártt: Misselbacher J. B. Oláh F. Sepsi-Szent-Györgyön: Csutak testvérek. Szamosujvártt: Placsintár Dávid gyógyszerész. Szászsebesen: Reinhardt J. C. gyógyszerész. Tordán: Trajánovits Ede gyógysz. Sz.-Udvarhelyt: Nagy Solymosi Koncz János András gyógysz. urnál.

Óvás! Óvunk **hamisitásoktól,** nevezetesen **dr. Suin de Boutemard illatos fogpépe** és **dr. Borchardt illatos növény-szappana** utánzásai ól **dr. Borchardt fia** czége alatt. Hamisitások nak több **gyártója** és **elárusitója** már **törvényesen** érzékeny pénzbirságra **itéltetett.**
(122) (19—20)

RAYMOND és TÁRSA Berlinben, cs. kir. szabadalmak tulajdonosai és gyárosok.

Fontos minden háztartásnak!

Miután a tél idénye már jóval előre haladt s raktáramban

tűzifa

készlet még igen jelentékeny, van szerencsém a t. cz. közönségnek itt elősorolt, a lehető tömötten rakott öleket, legjobb minőségü fajokat ajánlani:

(82) (2—*)

				kurtára hasáb	felapritott
I-ső rendü	4 köbméter	Bükkfa	a házhoz szállitva	12 ft. 13 ft	60 kr.
II-od „	4 „	Cserfa	„ „	11 ft. 12 ft	60 kr.
III-ad „	4 „	Tölgyfa	„ „	9 ft	50 kr.

Megrendelések kéretnek intéztetni: fa-piacz 2. sz., valamint Vogel Károly bel-magyar- és hid-utcza szeglet üzletében, vagy a göz favágó helyiségben a kolozsvári indóház mellett.

SZENTJÁNOSI FERENCZ.

Legujabb zeneművek.

Épen most jelent meg és kiváltképen

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésében
Kolozsvárt kapható:

Négy kedvelt népdal.

1. Ritka, ritka, ritka búza.
2. Minden este furulyázok sokáig.
(Sarkon van a Buza János korcsmája).
3. Békot vertem.
(Temetőben láttalak meg).
4. Sötét az éj.

Énekhangra zongora kisérettel alkalmazta HUBER SÁNDOR.
Ára 80 kr.

Jogász (Softa) négyes.

Zongorára szerzé ELLENBOGEN ADOLF. Ára 60 kr.

Első ábránd magyar dalok felett.
1. Repülj fecském ablakára.
2. Ezt a kerek erdőt járom én.

Zongora kisérettel hegedüre szerzé HUBER KÁROLY.
Ára 1 frt 50 kr.

Második ábránd magyar dalok felett.
1. Befutta az utat a hó.
2. Hej be szennyes ez a maga kendője.
3. Sötét az éj, messze van még a reggel.
4. Szőke legény piros barna leány.

Zongora kisérettel hegedüre szerzé HUBER KÁROLY.
Ára 1 frt 50 kr.

Harmadik ábránd magyar dalok felett.
1. Lehullott a rezgő nyárfa aranyszinű levele.
2. Búra, búra bubánatra születtem.
3. Fáj a szivem, fáj a lelkem.

Zongora kisérettel hegedüre szerzé HUBER KÁROLY.
Ára 1 frt 50 kr.

Ugyancsak

Legujabb könyvek.

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésében **Kolozsvárt**
kaphatók következő épen most megjelent legujabb művek.

A magyar emigrátio a keleten.
Irta VERESS SÁNDOR, mérnök. Két kötet. Ára 3 frt 50 kr.

Államintézményeink és a kor igényei.
Irta SCHWARCZ GYULA. Ára 6 frt.

Béla futása
Hősköltemény XV énekben. Irta Dr. SZABÓ DÁVID.
Ára 2 frt.

Utmutatás a tápszerek, edények, szövetek és egyéb háziczikkek orvosrendőri vizsgálatára,
Orvosok, gyógyszerészek és rendőri közegek számára irta GALLIK GÉZA.
Ára 1 frt 80 kr.

Baka levelek a bosznaiai hadjáratból.
Irta SASVÁRI ARMIN, Mollináry baka.
Ára 60 kr.

Shakespeare jellemképei.
Ujabb tanulmányok. Irta BRANKOVICS GYÖRGY. Ára 2 frt 40 kr.

Politikai tükördarabok.
Irta ZSOMBOR. Ára 1 frt.

Trévannes Jakab.
Franczia regény. Irta VINCENT JAKAB. Ára 80 kr.

Jön a rozson át.
Regény. Irta MATHERS B. HELÉN. Angolból forditotta Zichy Camilla. Három kötet. Ára 2 frt 40 kr.

Az erdélyi nemes fém-bányászat jelene s jövője.
Irta LUKÁCS LÁSZLÓ. Ára 60 kr.

Távsürgöny.

Épen most vettük a következő sürgönyt:
A bécsi import- és exportháznak, Bécs.
Adjanak önök túl a lehető leggyorsabban az önöknél levő árúkészleten **minden áron**, a ház elszámol.

Jaques Pirdaux,
a Grande Maison Industrielle czég vezetője Párisban.

E meghagyásnak megfelelendő elhatároztuk, **66 darab** mind hasznos és szilárdan készült czikkből álló árúgyüjteményt fél áron eladni, hogy a raktárt minél gyorsabban kiürithessük.
(74) (3—6)

A gyüjtemény ára összesen csak **6 frt 35 kr.** s a következő **66 tárgyból áll:**

1 **fénykép-album** 50 képre, elegáns kötéssel, valódi arany vágással és ezüstéleg csattal.
1 csinos **petroleum-lámpa**, patent Windsor égővel.
1 **bronz-öntvény-asztali-iróeszköz**, tolltartóval.
1 **japáni szivártárcza**, elegáns, bőr selyemmel béllelve.
1 **zsebkendő-cassette**, szép diszitéssel és kis tükörrel.
1 **theafőző-készülék**, legjobb szerkezetü.
20 szép hatásos **kép**, 3 szoba dísze.
1 jelesen járó **genfi óra**, legjobb szerkezetü, két évi jótállással.
6 jó **asztali kés**, kemény nyéllel.
6 jó **asztali villa**, kemény nyéllel.
6 jó **evőkanál**, elpusztithatlan.
6 jó **kávéskanál**, elpusztithatlan.
6 **kristály palló.**
3 **tréfa-tárgy**, legnagyobb mulattság fiatal és vén számára.
6 darab kitüntetett illatos **egészségi szappan** dr. Dupontól.

66 darab.

Ezt mind összevéve, egészben **66 darab**, hogy a raktárt mihamarább kiürithessük, csak **6 frt 35 kron** adjuk.

Vidékre utánvét, vagy a pénz előre beküldése mellett pontos szolgálat. Vidéki megrendelések e czim alatt intézendők:

Wiener Import- und Export-Haus,
Bécs, I. Heinrichshof.

A kolozsvári kisegitő-takarék-pénztár-szövetkezet

f. 1879. év márczius 14-én d. u. 4 órakor

A VÁROSHÁZ NAGY TERMÉBEN

KÖZGYÜLÉST TART,

melyre a szövetkezet minden tagját ezennel meghivja

Kolozsvártt, február 24-kén 1879.

az igazgatóság.

A közgyülés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgatóság jelentése a mult évi üzletről, a felügyelő bizottság jelentése s annak alapján a nyeremény megállitása.
3. Az igazgatóság véleménye a mult éven beadott inditványra.
4. Tiszti nyugdij alapszabály beterjesztése.
5. A felügyelő bizottság megválasztása. (52. §)
6. Három igazgatósági tag megválasztása (35. §.)
7. Öt napibiztos megválasztása (57. §.)
8. Jegyzőkönyv hitelesitésére három tag kinevezése. (32. §.)

A közgyülésen csak igazolójegygyel vehetni részt. Az igazolójegyek a törzsbetétről szóló okmány elémutatására márczius 12. és 13-án, az intézeti helyiségben az irodai délelőtti órákban szolgáltatnak ki. (23. §.) (86) (2—3)

Megjelent és Erdélyben

STEIN JÁNOS

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt
kapható.

Petőfi Sándor — a magyar nép legnépszerübb költője — összes költeményeinek hazai művészek rajzaival diszitett népkiadása.

Könynyen olvasható csinos s mindenek felett: egészen teljes és szabatosságban valamennyi eddigit felülmuló kiadásban összesen 423 lapon, s egész angol vászon izléses kötésben, a költő arczképén kivül még 30 képpel egy nem vastag, nem nagy alakú s könynyen kezelhető kötetben 2 forintért.

Két forintért a teljes Petőfi!

Két forintért teljes Petőfit, teljesebbet, nemcsak a régi 4 kötetnél, de az ujabb diszkiadásoknál is: ki nem ohajtana magának? ki nélkülözhetne? A kinek az előbbi kiadások birtokában vannak is már — ezt, ha meglátja, nem fogja elmulasztani megszerzését, s a kinek még nincs Petőfije, az sietni fog megszerezni ezt. Most már Petőfi nélkül nem lesz, ne is legyen ház, a hol magyarúl olvasni tudnak! Vegye meg minden ember, minden ifjú, minden leány, s a kunyhók költője lelte meg végre útját a kunyhókba is; de lássák meg a paloták is, hogy ezt az egyszerü ruháju vendéget ők is tisztességgel fogadhatják. (11) (17—*)

Vidékre 2 frt 10 kr. postautalványnyal való beküldésénél bérmentve.

Stein János
könyv és zeneműkereskedése
Kolozsvárt.

(431) (11—12)

Nehézkórt

(nyavalyatörés) és mindennemű **ideg bajokat** levélileg is gyógyit **dr. Killisch,** különleges orvos Drezdában (Neustadt) **Eddig 11,000**-nél **több kezeltetett sikerrel.**

(77) (3—3)

Eladó telek.

Kolozsvártt a görög templomutczában 6. szám alatt levő, legegészségesebb helyen fekvő telek, mely áll **három szoba, konyha, jó pincze-** és **kamarából, gyümölcsös kerttel** együtt szabad kézből **eladó.** Az egész telek 760 □ öl kiterjedésü; a kertben levő gyümölcsfák mind fiatalok és legnemesebb fajtájuak s egy **gyógyerejü** — kénköves, salétromos — kúttal van ellátva.

Értekezni lehet sétatérutcza 1-ső szám alatti özv. Csekéné házánál ERŐSS JÓZSEFFEL.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.